

FORUM

ČESKOSLOVENSKO

2001

TSJEKKISK-NORSK FORUM

č. 40, březen 2001

nr.40, mars 2001

Spolek ještě po deseti letech?

Blíží se výroční schůze a v souvislosti s tím je třeba opět zajistit činnost spolku v příštím roce. Úkol letošní volební komise je zapeklitéjší než jindy, protože letos z různých důvodů z výboru odchází pět členů, které je třeba nahradit. Ale myslím si, že důvodů je spíš více a bylo by dobře se nad nimi zamyslet.

Na jedné straně je stále obtížnější sehnat nové lidi ochotné věnovat se alespoň nějakou dobu práci ve výboru nebo pomoci při konkrétních akcích. Na druhé straně s potěšením zaznamenáváme stále aktivnější roli velvyslanectví při organizaci setkání, jejichž příprava byla dříve výhradní doménou spolku (stačí projít současné číslo věstníku). Je totiž možné, že po více jak deseti letech činnosti spolek už svou roli odehrál a není ho nadále třeba? Nedovedu sám na tuto otázku odpovědět, ale myslím si, že je legitimní si ji v této situaci položit. Odpověď znáte vy a věřím, že se ji dozvíme při výroční schůzi, která bude projednávat došlý návrh na ukončení činnosti spolku.

Bud'me k sobě upřímní a uvědomme si, že není dost na tom se dohodnout, že chceme, aby spolek zůstal. Chce to něco víc a to je ochota pomoci a nespolehat se na to, že on

se toho někdo zase ujme! Jenom najít někoho kdo je ochoten hledat nové členy do výboru je výkon - dovedete si představit, co to obnáší?

Je docela dobře možné, že doba je zralá i pro jinou formu sdružení. Všimáte si, že namísto původně obvyklých čtyř či šesti stránek má tento časopis poslední dobou více než dvojnásobný rozsah? Samozřejmě je to výsledek činnosti několika jedinců, ale příklady táhnou! Zároveň už je skoro skandál, že Forum dodnes nemá webovou stránku; na příklad slovenský spolek má svou dobře připravenou stránku na adrese home.online.no/~v.branko/nsf/nsfinfo.html Tohle moderní medium do velké míry nahrazuje dřívější formy komunikace a není daleko doba, kdy přístup k síti bude tak běžný jako je dnes třeba používání platebních karet. Což mi připomíná, že by výbor velice rád získal vaše elektronické adresy. Můžete je oznámit třeba na kaba@tdata.no.

Zamyslete se jak dál a dostavte se v hojném počtu na výroční schůzi, která se jako vždy bude týkat budoucnosti spolku!

Za výbor

Karel Babčický

Informace z velvyslanectví ČR

- Od 1. ledna 2001 vstoupily v platnost 2 nové zákony: 247/2000 Sb. o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. V souvislosti s tím připomínáme, že agenda vydávání řidičských průkazů (a rovněž občanských průkazů a pasů) přešla od policie do odpovědnosti okresních úřadů/magistrátů. Nové zákony, jako ostatně postupně všechny, se tvoří tak, aby byly kompatibilní se zákony EU.
- Podle nových zákonů platí v ČR totéž co v Norsku: cizinec s dlouhodobým či trvalým pobytem v ČR je do 3 měsíců povinen požádat o výměnu řidičského průkazu cizího státu za český; příslušný úřad vrátí původní průkaz státu, který jej vydal.
- Nový silniční zákon přináší mj. následující novinky: v období zimního času je povinnost svítit i ve dne; chodci mají na přechodech přednost; děti do 12 let (do 150 cm výšky) musí sedět v sedačkách; řidič nesmí za jízdy se telefonovat, pokud nemá hands-free telefon

Naši dřívější informaci o nároku na odškodnění nucených prací upřesňujeme: žadatel žijící v Norsku zasílá **kopie** svých podkladů na adresu

International Organization for Migration
Regional Office for Baltic and Nordic States

Mikonkatu 2E
P.O.Box 851
FIN-00101 Helsinki
Finland

tlf. hotline: ++358 9 684 11 521
fax: ++358 9 684 11 511
e-mail: iomhelsinki@iom.int;

O odškodnění mohou požádat i pozůstalí po oprávněném žadateli, který zemřel po 15.02.1999. Pokud víme, začalo rozesílání

oficiálních formulářů. Samotné vyplácení odškodného však ještě zahájeno nebylo. Bohužel.

Velvyslanectví dostalo pozvání Niny Noevy, členky norské pobočky organizace Association of International Professional and Business Women: zve ženy do svých řad, informace na adrese www.bi.no/aipbw

V prostorách Muzea Středního Pootaví - Hrad ve Strakonicih v České republice bude od června 2001 probíhat 29. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy LIDICE 2001. V loňském roce se zúčastnilo 12000 prací ze 72 zemí. Práce jsou ve všech výtvarných oborech, autoři mají být od 4 do 16 let. Letošní téma je "Mezinárodní dialog mezi civilizacemi". Pořadatelé jsou vydavatelství Mladá fronta a.s., Obecní úřad Lidice, Ministerstva zahraničních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy a kultury ČR, Česká komise pro spolupráci s UNESCO aj.

Práce většinou posílají školy (maximálně 20 prací za školu) na adresu:

29th International Exhibition
of Children's Art LIDICE 2001,
Mgr. Luba Riedlbauchová,
Curator of the Exhibition,
Mladá fronta a.s., Radlická 61,
150 00 Praha 5,
Czech Republic.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR sděluje, že pravidelný **kurz českého jazyka v Dobrušce** se letos bude konat v termínu **od 26. července do 24. srpna**. Tento čtyřtýdenní kurz je určen především pro ty krajany, kteří český jazyk nějakým způsobem využívají ve prospěch širší krajanské ko-

munity. Kurz plně hradí vláda ČR, což zahrnuje náklady na výuku, stravování i ubytování. Výuka probíhá od pondělí do pátku, celkem 90 hodin ve skupinách podle pokročilosti. I letos bude otevřena třída pro úplné začátečníky. Věkový limit je stanoven od 18 let, tzn. že přihlásit se mohou krajané, kteří do 26.07.2001 dovrší 18 let. Maximální počet účastníků je 60. Další informace a přihlášku Vám na vyžádání pošleme.

Vyplněnou přihlášku a potvrzení krajan-ského spolku nám zašlete **nejpozději do 31.03.2001**. O přijetí rozhoduje komise, která bude zasedat 03.05.2001.

Kromě stipendistů se mohou přihlásit i krajané, kteří si náklady budou hradit sami - i pro ně máme přihlášku na velvyslanec-tví.

V případě zájmu členů rodiny a přátel účastníka kurzu o ubytování v Dobrušce sdělujeme, že 1 noc stojí 150 Kč. Adresu Vám rádi sdělíme.

Další kursy češtiny, velký výběr jak pro začátečníky tak pro pokročilé jsou k nalezení na internetové adrese www.sfservis.com, zájemci se mohou obrátit i přímo na velvyslanectví.

Užitečné internetové adresy

Úřady v ČR:

<http://obce.statnisprava.cz/>

Letenky:

<http://letenky.centrum.cz/search.phtml?pagename=main>

<http://www.travelguide.cz/frames/FrameSet.asp>

Noví pracovníci na velvyslanectví

Ing. Jan Hajný

(velvyslanecký rada) - obchodní oddělení

narozen: 11.10.1942
stav: ženatý (2 děti)
vzdělání: České vysoké učení technické
- fakulta strojní
Vysoká škola ekonomická -
fakulta obchodní

praxe:
1965-70 ČKD Praha - konstruktér
1970-81 Podnik zahraničního obchodu
Pragoinvest
1974-79 obchodní oddělení v Moskvě
1980-92 Federální ministerstvo zahra-
ničního obchodu
1987-91 Omnitrade Ltd. Motreal
1992-2001 Ministerstvo průmyslu a ob-
chodu ČR

Ing. Jiří Borcel

(3. velvyslanecký tajemník) - politické
oddělení

narozen: 29.06.1971
stav: ženatý
vzdělání: Vysoká škola ekonomická -
fakulta mezinárodního ob-
chodu
1994-95 studijní pobyt v Austrálii
praxe:
1997-98 Ministerstvo dopravy a spojů
1998 Diplomatická akademie Mi-
nisterstva zahraničních věcí
4/1999-6/1999
Velvyslanectví ČR v Bonnu
2000-2001 Ministerstvo zahraničních
věcí - Odbor EU a západní
Evropy

Vítáme a přejeme hodně zdaru!

Když už jsem se tak dala do popisování událostí z dávné minulosti (ke stáru se člověk začíná v myšlenkách vracet k šerému dávnověku, většinou z vás neprožitému), mám na skladě ještě dvoji povídání, o které mám chuť se s vámi podělit.

Cestou pro chleba

Poslední dubnové dny v roce 1945 už oficiálně bylo po válce, ale všichni Němci z města Brna, kde jsme žila jako dítě a až do útěku v roce 1948, ještě neodtáhli; tu a tam se střílelo v různých částech města, kde se německá posádka zabarikádovala někde v nějaké budově a Rusové na ně stříleli zvenčí. Jak ta celá situace ve městě vůbec byla, to jsme my obyčejní obyvatelé města nevěděli. Rusové stále ještě shazovali malé bomby do ulic a na náměstí, které dělaly poměrně malé a mělké krátery, ale mohly ovšem zabít člověka, když na něj zrovna některá spadla. Tato situace způsobila to, že jenom na dvou místech ve středu města nebo skoro ve středu města, se pekli chleby, pokaždé u jiných pekařů. Nikdo nevěděl kde, a tak se proudy lidí každý den vydávaly na pochod do různých směrů, vyhýbajíce se pumám, které hvízдалy kolem, a hledaly chleba. Tak jsme se my, můj bratr a já, také dali na pochod, jeden tím směrem a jeden druhým. Člověk obyčejně narazil na skupinu lidí, která cílevědomě spěchala, často poklusem, a to znamenalo se ihned přidat a pokud možno je trošku předejnat, aby se zajistil bochník chleba.

Jednou zrána kolem desáté hodiny jsem se tedy dala na výpravu; přes dvě náměstíčka – obě malebná, s kostelem, starými budovami kolem a kašnou, abych se dostala na Pekařskou ulici, kde jak jméno naznačuje, byla naděje, že jedna z četných pekáren bude v chodu. Pamatuji si, že to byla sobota.

Přešla jsem jedno náměstí – zcela opuštěné, nikde nikdo – průchodem prošla na další. Tam seděl ruský voják a jedl kilovou

masovou konzervu, bodaje do ní mocným nožem, na který napichoval kusy masa. K tomu ulamoval čtverhranný komisárek, a vypadal zcela spokojeně. Musela jsme přejít nedaleko, tak deset metrů od něho, do ulice, která vedla na Pekařskou. Bodrý hoch v uniformové kazajce opásané širokým pásem, se ze široka usmíval a volal na mě: „Děvočka, kušat“?, mířil na mě nožem s našpízovaným kusem vepřového a ukazoval, abych si vedle něho sedla. Ač nabídka byla málem lákavá, náš jídelníček v posledních týdnech nebyl právě pestrý, odmítla jsem se zdvořilým úsměvem pozvání k snídani. Zaprvé u Rusů člověk nikdy neví, jak to celé dopadne (zkušenosti byly), ale snad hlavním důvodem proč jsme nepřijala, byla ta okolnost, že tento rudoarmějec si vybral zcela neobvyklé místo, na kterém se usadil: seděl obkročmo na mrtvém německém důstojníkovi. Ten ležel, již zcela ztuhlý, na boku, přes rameno koženou tašku s papíry a mapami, jedna ruka, kupodivu ještě s neukradeným snubním prstenem, ukazovala vzhůru k nebi. Konzervu měl ruský chlapec opřenou o německý bok a s chutí si dával.

Pohled na tuto scénu byl dosti bizarní, kdyby mě něco podobného bylo potakalo před válkou, tak byla asi omdlela na fleku. Po válce jsme však byli dosti otrlí, takže jsem jenom s malým, přátelským pohybem ruky na rozloučenou prošla kolem, ani snad ne moc překvapená. Ale sednout si tam, to jsem přece jenom neměla moc chuti.

Zpátky jsem volila jinou cestu, s chlebem pod pažďí.

Je něco mezi nebem a zemí...

V téže době poválečné, kdy jsme jaksi nevěděli, zda nám ještě velí Němci nebo už Rusové, ale o pár dní později, se událo následovně:

V těchto dnech, koncem dubna r. 1945, bylo nesmírně teplo, jaro bylo pokročilejší, než jsme si mohli, kdokoli z nás vzpomenout. Veškeré stromy kvetly a bylo tak teplo, že lidí chodili – pokud si troufali na ulici – letně oděni, protože bylo 25° - 26° C a nebe bez mráčku den za dnem.

Z bytu, kde jsme normálně bydleli, jsme se museli před několika týdny přestěhovat dolů do kotelny (bydleli jsme ve velké, moderní budově Moravské banky, která se centrálně vytápěla ze společné kotelny), kde bylo místo pro všechny, kdož zůstali ve městě. Nebylo nás moc, jenom dvě poslední poschodí v budově banky obsahovaly byty, a většina nájemníků odjela na venkov přežít konec války. Byly jsme jenom čtyři rodiny, a v kotelně, kde to vypadalo jako v podpalubí lodě, bylo spousta

místa, a kromě toho, stále příjemně tep-lo. Ovšem pouze umělé osvětlení. Náš byt v šestém poschodí byl několikrát zasažen při bombardování Rusů, které mělo mít demoralizační vliv na zbylé Němce, veškerá okna – a ta byla obrovská – měla roztržštěné sklo, nešel proud ani nebyla voda. Byt byl tedy z mnoha důvodů neobyvatelný, ale můj bratr a já jsme se tam občas šli podívat, abychom zjistili stav, v jakém se nacházel.

Jednoho takového dne jsme po prohlídce bytu zůstali nahore, když už jsme se tam vyškrabali těch šest poschodí nepřijemným

schodištěm – zdviž už dávno nešla – a sedli jsme si mezi otevřené dveře pavlače z hezké, bílé, dlážděné chodby, a opalovali se, sedíce zády k sobě, s hlavou jeden druhému na rameni. Bylo hluboké ticho právě v té vzácné chvíli a slinko nesmírně hrálo.

Najednou se na schodišti ozvaly kroky, jako někdo, kdo šel nahoru, nějaká žena ve střevíčkách s vysokým podpatkem. Na tom by nebylo nic divného, někdo jiný se chtěl podívat, v jakém stavu je jeho byt. Kroky se blížily, došly do poschodí, kde jsme my dva seděli na prahu dveří, a pokračovaly chodbou, která byla dosti dlouhá. Kromě našeho bytu a otcovy kanceláře hned na počátku chodby, tam byl ještě jeden byt uprostřed, moderní prádelna o dvou místnostech a ještě jeden byt, v konci chodby, paralelní s naším, jenom s okny na druhou stranu budovy. Tam ale v tu dobu nikdo nebydlel, rodina, jíž byt patřil, byla smíšená. Manželka, židovka, manžel – známý lékař – křesťan a jejich dva synové, byli internováni v Terezíně. Esesák, který byt přejal, utekl do Německa.

Kroky se blížily chodbou směrem k nám, aniž jsme někoho viděli, stále ty vysoké kramflíčky, přešly kolem pavlače a nás, a pokračovaly, vzdalující se, chodbou. Nechápatě jsme povstali, podívali se jeden na druhého, jestli jsme oba slyšeli totéž, a nerozhodně jsme postávali na chodbě, zamčevše dvojí dveře na pavláčku. Oba jsme dívali směrem k bytu na konci chodby, kde se kroky zastavily, a pak bylo ticho. Nechápatě jsme zírali jeden na druhého, nevěduce, co si máme myslet nebo co bychom měli říct. Posléze pravil bratr: „Bud' tu, já se půjdu podívat na střechu a tak trochu kolem, někdo tady musí být, kroky nás klamaly. Všelijak divně se to tu rozléhá, dotyčná určitě šla nahoru na plochou střechu“ (tam odtud byla krásná vyhlídka přes celé město a daleko za něj). Za chvíli se

vrátil, na střeše a na schodišti nebyl nikdo, nadále mrtvé ticho jako před tím. Už jsme jaksi neměli chuť se tam nahoře ještě zdržovat a utíkali jsme po schodech dolů až do kotelny, kde byli rodiče.

Vyhledali jsme otce, který seděl v opuštěném koutku a četl Homérovu Iliádu v originále, a zajímavě jsme mu raportovali o svém posledním zážitku, jelikož už jsme tomu sami přestávali věřit.

Otec pozorně naslouchal, očekávaný výraz pochybnosti v tváři se neobjevil. Po chvíli přemýšlení nám podal toto vysvětlení fenoménu, kterého jsme se stali svědky:

V pátém poschodí, pod bytem internované lékařské rodiny, měl být a ordinaci lékař rentgenolog. Až do posledních dnů války stále bral pacienty, bez ohledu na nebezpečí situace v té době. Zaměstnával asistentku, která brala snímky, on tyto hned ohodnotil a informoval pacienty o výsledku.

Dva dny před našim pobytem na pavláčce, padla do místnosti, kde byly rentgenové aparáty a kde asistentka právě měla pacienta, bomba a asistentku na místě zabila. Lékař, po tom co zařídil, co bylo nutné, odjel na venkov, otřesen tragédií.

Můj otec věřil ve věci pro ostatní lidi nadpřirozené, co se týkalo lidské duše. Tato v okamžiku smrti opouští tělo a dává se na další cestu jí předurčenou. V případě smrti náhlé a nečekané, nemá duše čas se zcela odhmotnit, je zmatená a bloudí po okolí, kde se zdržovalo tělo, ke kterému patřila. Po opuštění těla zcela nečekaně zemřelé

asistentky měla duše zřejmě přání vrátit se ještě na místo, kde se oddělila od těla, ale bloudila před tím o poschodí výš, dělajíc zvuky, jaké by přináležely ženě, v jejímž těle po smrti této přebývala, při chůzi. Zda se z bytu v šestém poschodí dostala nějak do bytu v pátém a našla tam co hledala, jsme se už nikdy nedověděli, musíme doufat, že ano, a že našla klid.

Otcovo vysvětlení bylo pro nás logické a důvěryhodné, oba jsme je přijali. Ale mnohokrát během dlouhého života jsem na tuto normálně nevysvětlenou epizodu myslela, a dnes, kdy se doba mého odchodu z této planety začíná blížit (a je nutno se s tím smířit), jsme přesvědčena o tom, že se mně dostane zcela přirozeného vysvětlení nepochopitelného zážitku před více než padesáti léty, až se dostanu na onen svět.

Olga Portheim

Návrh na udělení Ceny Jana Masaryka GRATIAS AGIT

Výbor krajanského spolku Česko-norské fórum navrhuje na udělení Ceny Jana Masaryka Gratias Agit v roce 2001:

profesora Jiřího Hlinku, narozeného 21.03. 1944 v Praze, který působí jako profesor hudby v Norsku.

bydliště: Bakkegjerdet 12, 5300 Kleppestø, Norsko, státní příslušnost: do roku 1982 československá, od r. 1982 norská.

Jiří Hlinka vyrůstal v Československu a už ve svých 17ti letech byl považován za velmi nadějného pianistu. Pod vedením profesorů Františka Raucha a Josefa Páleníčka vystudoval obor klavír na hudební fakultě Akademie musických umění v Praze. Na jeho výuce se rovněž podíleli Emil Gilels a Svatoslav Richter. Jiřímu Hlinkovi se záhy dostalo několika významných ocenění. V roce 1966 se stal jedním z laureátů Klavírní soutěže Čajkovského v Moskvě. V té době také vystupoval s řadou světoznámých orchestrů v Praze, Vídni, Gratzu, Moskvě, Krakově, Budapešti, Weimaru. Jeho gramofonové nahrávky Prokofjevových klavírních sonát č. 2 d-moll a č. 6 A-dur a Lisztovy Sonáty h-moll z roku 1967 jsou považovány za nejlepší existující nahrávky těchto hudebních děl.

V roce 1969 byla kariéra Jiřího Hlinky náhle přerušena. Přílišné zatížení rukou při náročném programu mělo za následek jejich chronické onemocnění. Po neúspěšné operaci se musel Hlinka nadobro vzdát své více než slibné koncertní kariéry, protože jeho schopnost vrcholného klavírního výkonu je následkem chronického zánětu rukou od té doby omezena pouze na krátké časové úseky.

Jiří Hlinka se proto začal věnovat výuce hudby. V roce 1970 byl jmenován profesorem hudební konzervatoře v Praze. V roce

1972 odešel Jiří Hlinka do Norska, kde mu bylo nabídnuto místo profesora klavírní hry na Bergenském hudebním konzervatoři, dnešní Griegově Akademii. Tam působil až do r. 2000.

Za dvacet osm let své působnosti vytvořil Jiří Hlinka v Bergenu vpravdě mezinárodní hudební tradici. Pod jeho působením vyrostla řada vynikajících norských pianistů, především dnes již světoznámý Leif Ove Andsnes, Håvard Gimse, Jan Hovden a další. V roce 1992 mu byla udělena prestižní Lindemannova cena a Bergenská kulturní cena za pedagogickou činnost. V roce 1995 byl oceněn jednou z nejdůležitějších norských hudebních cen : Griegovou cenou.

Od roku 1994 působí rovněž na hudebním institutu Barratt Due v Oslo. Tak jako v Bergenu vede zde své studenty k pochopení české hudby. Česká díla zaznívají velmi často na koncertech, které pořádá. Pravidelně se se svými studenty účastní Smetanovské klavírní soutěže v Hradci Králové. Jeho studenti Ieva Stružaitė (1994) a Steffen Horn (1996) se umístili na předních místech a Hans Petter Tangen v roce 1998 v soutěži zvítězil.

V roce 1996 byl Jiří Hlinka mezinárodní komisí jmenován profesorem klavírní hry. Každý rok pořádá několik mistrovských kursů v Norsku, Švédsku, Dánsku, Holandsku, Litvě, USA a v dalších zemích. Jeho studenti se shodují v tom, že Jiří Hlinka nejen mistrně ovládá techniku klavírní hry, ale jeho pochopení klavírních děl, spojené s hlubokým prožitkem, je neutuchajícím zdrojem inspirace.

Po celou dobu svého pedagogického působení se Jiří Hlinka soustavně a promyšleně věnuje dílům českých hudebních skladatelů, především dílu Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Bohuslava Martinů a je uznáván jako vynikající znalec díla Leoše Janáčka (Hlinkova nahrávka Janáčkovy díla "Po zarostlém chodníčku" z roku 1999

byla přijata s nadšením, jeho žák Leif Ove Andsnes obdržel za svou nahrávku L.Janáčka, již nastudoval pod vedením J.Hlinky, Preis der Deutsche Schallplattenkritik).

Ačkoliv má dnes Jiří Hlinka norskou státní příslušnost, soustavně se hlásí ke svému češství. Prostřednictvím svého pedagogického působení, na koncertech svých žáků, na besedách i ve sdělovacích prostředcích zaníceně šíří znalost slavných jmen i charakteru české hudby. Svým nakažlivým nadšením, pílí, energií, mistrovstvím a celou svou osobností je vynikajícím reprezentantem české kultury a českého národního charakteru.

Z těchto důvodů jej Česko-norské fórum navrhuje na udělení Ceny Jana Masaryka Gratias Agit.

Za výbor Česko-norského fóra:
Libuše Jevnakerová, předsedkyně.

Kodedova kanoe

Podivný exilový příběh bez rozuzlení, ale zato na pokračování.

Exkluzivně pro Forum sepsal Michael Kohnípek.

Taky jste si všimli, jak málo toho člověk potřebuje vědět, aby si začal představovat ohromnou spoustu věcí? Kupříkladu vidíte z tramvaje svoji známou a připadá vám jakoby na tváři měla něco jako modřinu, a hned si představujete, že ji manžel doma mlátí. A když zanedlouho zpozdáví vidíte jejího manžela rozmlouvat s neznámou dámou, která snad vypadá mladší než vaše přítelkyně, tak je vám naráz všechno jasné a hned ty manžele vidíte přetahovat se o děti a chalupu přeřezávat motorovou pilou.

Následující historka vznikla podobným způsobem:

Bylo nebylo, žil byl, anebo stále žije, v Grteborgu český exulant Kodeda. Tramp, vodák, milovník přírody. Když do Grteborgu přivandroval, měl na střeše svého věrného Trabanta přikurtovanu kanoe slalomku jménem Harýk, a hned s ní začal pádlovat v grteborgském skjérgluden, kterému se podle norského-českého kapesního slovníku říká šéry. Věděli jste to? Já ne. Jednoho pozdního letního odpoledne (asi tak 1982) Kodeda pádluje, a když se dost napádluje tak kanoe vytáhne na svaberg, což podle zmíněného slovníku je «plochá skála u moře», lehne si na záda, slamákem přikryje obličej a usne. Když se probudí, kanoe je fuč, pryč, v nedohlednu. Vlnka ji spláchla a fralandsvind (odzemní vítr?) odnesl na širé moře. Kodeda stojí na ploché skále u moře, v plavkách a slamáku, a připadá si jako... no trochu hloupě. Potom si stopne kolem plující člun, nechá se dopravit do přístavu, a protože všechno co s sebou měl zůstalo v kanoe, začne v plavkách a slamáku capkat Grteborgem k domovu. Představuji si, že bydlí na úplně opačném konci města. Zpočátku jde spíš postranními ulicemi, ale plavky mu na těle dávno uschly a Kodedovi se to putování začne líbit. Dokonce jde oklikou, aby se mohl projít středem města. Když se blíží domovu, tak se už hlasitě směje. Ne protože se zbláznil, spíš protože kanoe připsal na konto ztrát, které každý exulant nosí stále s sebou, i když na sobě jinak nemá nic.

Než Kodedu opustíme zbývá jen vysvětlit proč se kanoe jmenuje Harýk. Před lety, když byla ještě skoro nová, udělal do ní Kodeda díru na Bílém Váhu - jiná divoká řeka mě momentálně nenapadá. Celou noc díru spravoval hnusným zeleným lepidlem značky Epoxy. Ráno ten zelený flek vypadal jako perfektní portrét presidenta Masaryka, včetně fousů a kulatých brejliček. Od té doby se kanoe jmenuje Harýk, podle Tomáše Harýka Masaryka.

Přesuňme se teď na malý ostrov v Oslofjordu, kde ve vypůjčené chatě hlubokým spánkem spravedlivých katolíků spí čerstvý exulant a budoucí úspěšný konstruktér knižních obálek Fanek Doupňák. Zatímco spí, jeho kamarád, fotograf Jirka Vrána si přivstal a šel hledat fotogenické motivy. Jde po břehu, kope do kamínků, převrací mušle a náhle před ním leží kanoe. Vrozným českým instinktem okamžitě zjistí, že plavidlo momentálně nikomu nepatří, hodí si kanoi na rameno jako Bivoj toho kance a za chvíli se s úlovkem dere do chaty, takže tenhle příběh máme rozehraný na

Pokračování příště

Fóry pro Forum posbíral Konůpek

Několik židovských, zaručeně politicky nekorektních:

- Kohn, co si to dovolujou vo mně roztrušovat, že sem vůl?
 - Račte prominout, Karpeles, ale mně ani nenapadlo, že si přejete to před lidma utajit.

- Pane Kohn, voni prej hledaji pokladníka?
 - Dva pokladníky, pane Weil.
 - Dva? To vám ta firma tak jde, že rozšiřujete?
 - Ale né, hledám jednoho novýho pokladníka a pak toho starýho, co mi s kasou utek.

- Haló, je to firma Kohn a syn? Pan Vodička se u nás hlásí vo místo, jak dlouho u vás pracoval?

- No, tak maximálně půl roku.

- Ale von říká, že u vás byl osm let.

- No jo, ale vy se ptáte, jak dlouho pracoval.

- Co to, pane Abeles, že ste si nechal úplně oholit hlavu?

- No kdyby se na nás přihnal pogrom, tak mi nebude zkriven ani vlasek na hlavě.

Egon Erwin Kisch potká v kavárně přítele, známého spisovatele, a ptá se ho co dělá.

Spisovatel odpoví, že píše své paměti.

- A už jsi došel k roku 1925?, ptá se Kisch.

- Proč proboha zrovna k roku 25?

- Protože jsem ti tenkrát půjčil stovku!

Kohn nemůže usnout, převrací se a vzdychá, až probudí Sáru vedle sebe.

- Hergot Kohn, proč nespíš?

- Ale Sáro, darmo mluvit, před časem jsem si od Roubíčka odnaproti půjčil milión a zejtra mu ho mám vrátit a nemám ani korunu.

Sára vstane, otevře okno a volá přes ulici:

- Roubíček!

Okno naproti se otevře: - Co se děje?

- Hele, Roubíček, je to pravda že od Kohna zítra čekaji milión?

- Jo, najisto s tím počítám.

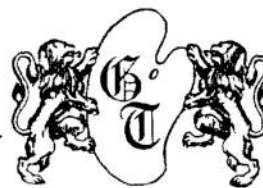
- Já jim něco řeknu, vod Kohna nedostanou ani halír!

Sára zavře okno a lehne si do postele. Kohn se rozčiluje: - Proboha cos to udělala!

Sára na to: - Ty Kohn klidně spi, at' se teď zase stará Roubíček.

Všichni známe vtip o tom, kolik je k výměně žárovky potřeba policajtů. V české verzi to je šest: Jeden žárovku drží, čtyři zvednou stůl a chodí s ním dokola, aby žárovku vyšroubovali a ten šestý stojí ve dveřích a dává pozor jestli nejde proud. Ale kolik je k výměně žárovky potřeba kalifornanů? 14! Jeden žárovku vyměňuje a těch třináct dalších stojí kolem, aby sním sdíleli tu jedinečnou zkušenost.

JINDRA HUSAŘÍKOVÁ - obrazy
JAROMÍR GARGULÁK - plastiky

Vernisáž v sobotu 19. května

Výstava potrvá do 10. června

Galerie Tonne ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky pořádá výstavu akademické malířky Jindry Husaříkové a sochaře Jaromíra Garguláka.

Níže podepsaná pracuje v této galerii a již několik let plánuje výstavu s Jindrou Husaříkovou.

Jindru znám ještě z let, kdy jsem žila v Praze a pracovala v galerii tehdejšího Díla. Již tehdy mi učarovaly její chagallovské a surrealistické, zároveň však autonomní obrazy, svým kolorem, groteskností, meditativností a především svou upřímností.

Jindra Husaříková se narodila v roce 1931 v Ústí nad Labem. Absolvovala Státní keramickou školu v Teplicích a Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze. V roce 1974 získala zlatou medaili na mezinárodní výstavě obrazů v Neapoli, v roce 1980 jí byl udělen mezinárodní uměleckou společností Vanvitelli v Neapoli čestný titul za aktivitu v oblasti umění. Zúčastnila se četných výstav doma i v zahraničí (např. Praze, Paříži, Karlových Varech, Göteborgu, Torinu, Tokiu i Oslu). V roce 2000 obdržela cenu Masarykovy akademie umění za uměleckou činnost.

Ze svých dřívějších výstav má Jindra dobrou zkušenost se spoluprací s brněnským sochařem Jaromírem Gargulákem. Slovo dalo slovo a Jaromír se nechal přemluvit, aby svými plastikami přijel okouzlit své rodáky v Norsku a též zahýbat skeptickými a konzervativními Nory.

Jaromír Gargulák se narodil v roce 1958. Vystudoval slévárenskou technologii na brněnském VUT a kresbu na LSU a též umělecké lití. Poznávacím znamením Jaromírových figur, většinou z bronzu, je "rachitický extremismus"- přeháněné protahování vertikálních i horizontálních tvarů (končetin, nástrojů, objektů). Svými pracemi je Jaromír Gargulák zastoupen v galeriích v České republice a v mnoha soukromých sbírkách doma i v zahraničí.

Výstava je pořádána ve spolupráci s Velvyslanectvím, které velmi ochotně nabídlo své služby při zahajovacím projevu, v oblasti občerstvení a při rozesílání pozvánek. Vřelý vám za to dík!

Na shledání s vámi všemi na výstavě se těší

Helena Myklestu

Nejrychlejší dort na světě kterak připravit:

V nejbližším RIMI koupíme Bertas tredelt kakebunn, Freias kakefyll med romsmak, Freias bringebær- nebo boysenbærgelé a po jednom balení mražených malin a ostružin. Dále potřebujeme dortovou formu stejného rozměru jako je ten kakebunn. Kakefyll rozmícháme v půl litru prostředního mléka a použijeme ho jako maltu ke spojení těch tří dílů Bertas kakebunn. Ale pozor: promazáváme co nejtenčí vrstvou, ten kakefyll nic moc nechutná, bůhví z čeho je to udělané, zbytek s dobrým svědomím zahodíme. Na nejhořejší patro kakebunnu naskládáme co nejvíc mražených malin a ostružin. Čím víc mraženého ovoce, tím je dort lepší a tím rychleji želé tuhne. Želé si připravíme podle návodu na krabičce, místo 0,5 litru vody použijeme jen 0,4 a do horkého želé vhodíme několik kostek ledu a celou nádobu postavíme do studené vody. Jakmile je želé chladnější než náš prst začneme jím v malých dávkách polévat to ovoce. Stykem s mraženým ovocem želé tuhne, kdežto ovoce právě naopak. A je to hotové. Příště můžeme zkusit mražené jahody s jahodovým želé. Zvlášť rafinovaná, dekadentní varianta je kombinace ananasových koleček z konzervy, mražených ostružin a angraštového želé. Příprava tohoto dortu netrvá víc než dvacet minut, při dobrém plánování a správné koordinaci pohybů je možné čas dostat pod patnáct minut.

Záludné hlavolamy

Jsou velice vyzývavé. A tak bych se chtěla zúčastnit, i když toho moc nevyřeším. U mnohých příkladů úplně kryjící překlad sotva existuje. Začnu těmi hlavolamy.

"Utfordring" by mělo odpovídat českému "výzva", ale není to snad v češtině tak běžné. Za to "utfordrende" a "vyzývavé" si dobře odpovídají, zdá se mi.

"Taper" v souvislosti se sportem a závody je ten, kdo prohraje, tedy poražený. "Samfunnstaper" se snad dá přeložit jako sociálně nejslabší, nebo ten, kterému to nevyšlo, postižený.

"Pese" zadýchat se, namáhat se do kopečka.

"Silkeføre" zeptejte se specialistů - nebo zavedeme "hebký smyk"?

"Orke" dokázat něco, snášet něco, často se zápořem.

"Oppdatere" zaktualisovat, obnovit, doplnit. Vyberte si.

"Omstendelig" do detailu důkladný, formální.

Jak jste s návrhy spokojený, pane Karle Babčický? Vybral jste ta slova ze zkušenosti, a facit asi neexistuje.

Hana Weidemann

Odpověď paní Weidemann:

Máte pravdu, výstižný překlad je často těžký. I v případě že přesný ekvivalent se nalezne, může se jednat o výraz v cílovém jazyce jinak frekventovaný a výsledný dojem je jiný.

KB

Nové jazykové hlavolamy

S malým povzdechem, že dobrý překlad není nikdy snadný a že někdy není ani možný.

1. (*být jako*) mouchy snězte si mě
å være tafatt/likegyldig
2. Všecko je to na draka. = *Nestojí to za nic. Odpověď na otázku "Jak se daří?"*
Det er ikke mye å snakke om.
3. Vlez mně na záda. = *Dej mi pokoj.*
La meg være.
4. Dávat sviním perle. = *"házet perly sviním" (biblický výraz)*
Kaste perler for svin.
5. Hrách na stěnu házet.
Å forsøke forgjeves.
6. Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí. = *Nadání nelze získat, proti hlouposti není léku.*
Přímou paralelu se mi zatím nepodařilo najít. Norsky se používá Schillerovo: *Mot dumheten kjemper selv gudene forgjeves..*, které českému lidovému rčení stylisticky vůbec neodpovídá a obsahově je neúplné..
7. Kde nic není, ani smrt nebere.
Hvor intet er, har keiseren tapt sin rett.
8. Žádný strom neroste do nebe.
Intet tre vokser til himmelen.
9. Kdo seje vítr, sklízí bouři.
Vind sår de, og storm skal de høste.
10. Mráz kopřivu nespálí.
Ukrutt forgår ikke så lett.
11. Vypadá jako nedochůdče. Výraz nedochůdče se používá buď přímo o tvoru neduživém, slabém nebo nevyvinutém. Norsky: sykkelig, svekling, dårlig utviklet či pyse. V přeneseném významu pak o charakterovém nedochůdčeti což odpovídá norskému moralsk/åndelig krøpling.

Jitka Lendová

Literární večer

Velvyslanectví ČR ve spolupráci s Česko-norským fórem pořádá ve čtvrtek 26.dubna v 19 hodin besedu s českými literárními vědci, dr. Miluší Juříčkovou, vedoucí katedry nordistiky Masarykovy university v Brně a dr. Martinem Humpálem z katedry nordistiky UK v Praze. Oba jsou v Norsku na studijním pobytu a rádi se s hosty podělí o své zkušenosti s norskou literaturou, jejími překlady do češtiny, o současných ohlasech na norskou literaturu v ČR a o osudech nordistiky na českých vysokých školách. Beseda se uskuteční v klubovně velvyslanectví ve Fritznersgate 14.

Hudební večer

Velvyslanectví ČR ve spolupráci s Hudebním ústavem Barrat-Due pořádá ve čtvrtek 10. května v 19³⁰ koncert mladých českých umělců – Igora Františáka, klavíret a Elišky Novotné, klavír. Zaznějí skladby B. Martinů, T. Madsena, J. Brahmsa a další. Po koncertu jsou posluchači zváni k besedě s interprety. Igor Františák je v současné době na stipendijním pobytu na Hudební akademii v Oslo. Koncert se uskuteční v sále Barratt-Due Musikk institutt, Lyder Sagens gt. 2

Velvyslanectví se v této souvislosti na Vás obrací se žádostí pomoc: mohl by někdo z Vás ubytovat klavíristku Elišku Novotnou v termínu 6. – 11. května? Oba interpreti vystoupí bez nároku na honorář a snaží se snížit náklady na minimum. Prosíme, ozvěte se nám na tel. 22430034, tele e-mail: oslo@embassy.mzv.cz nebo na fax 22553395. Děkujeme.

ISSN 0803-7213
Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM
Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický.
Foreningens adresse: POSTBOKS 48, 3421 LIERSKOGEN
Medlemskontingent:
hovedmedlem kr. 120,-, familiemedlem kr. 80,-
Telefon: 22 18 98 93, telefaks: 22 18 95 50,
bankgiro: 6241.06.04650